

Pestprotocol Bs Franciscus

Versie september 2024

<p>Inleiding</p>	<p>Op of buiten de school gepest worden, is voor de betrokken kinderen en ouders een dramatische en soms traumatische ervaring. Pesterijen zijn vaak ongrijpbaar en dat maakt machteloos en wanhopig. Wanneer het probleem niet snel opgelost wordt, dan heeft dat verregaande gevolgen voor de sociaal- emotionele ontwikkeling van het kind.</p> <p>Op onze school onderkennen we de zwaarte van het probleem voor kinderen en ouders en willen daar d.m.v. onderstaande pestaanpak stelling nemen.</p>
<p>Wat is pesten?</p>	<p>Pesten is bedreigend. Anders dan bij plagen. Plagen is gelijkwaardiger: het geplaagde kind plaagt terug. Plagen is niet gemeen, maar meer grappig.</p> <p>Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd.</p> <p>Naast openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn, b.v. als een kind nooit ergens aan mee mag doen, altijd wordt buitengesloten, op geen enkel feestje mag komen.</p> <p>Bij pesten zijn drie rollen te onderscheiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>De pester</u>: Het kind dat met woorden of met lijfelijk geweld de baas wil zijn in de groep of bij de groep wil horen. De pester wil indruk maken. • <u>Het gepeste kind</u>: Is het slachtoffer van de pester. Het is een kind van wie de pester zeker geen tegenstand krijgt. • <u>De tussengroep</u>: Een groep kinderen die af en toe ook mee pesten of kinderen die zich meestal afzijdig houden. <p>Kinderen beginnen met pesten om allerlei redenen. Het kan zijn dat ze indruk willen maken op andere kinderen, het kan ook zijn dat ze niet weten hoe ze op een positieve manier contact kunnen leggen. Pesten kan beginnen als spelletje.</p> <p>Het pestende kind merkt dat het succes heeft en dat smaakt naar meer. Meestal hebben de pestende kinderen niet in de gaten hoe afschuwelijk het pesten is voor het gepeste kind. Kinderen die niet bij het pesten betrokken zijn spelen een rol doordat zij het gepeste kind niet steunen of de pester niet stoppen.</p> <p>Meelopers zijn vaak bang om zelf het slachtoffer te worden. Het kan ook zijn dat ze stoer gedrag interessant vinden en denken daardoor populair in een groep te worden.</p> <p>Pesten is leuk, zeker als je het met de hele groep doet: het stimuleert het saamhorigheidsgevoel en je hoort er tenminste bij.</p> <p>Pesten heeft veel te maken met de verhoudingen binnen een groep. Kinderen die pesten zijn vaak de sterksten uit een groep. Ze gedragen zich agressiever en reageren eerder met geweld dan andere kinderen. Pesters lijken populair in een groep, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze</p>

dwingen populariteit in een groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Pesters komen vaak heel zelfverzekerd over. Ze nemen het initiatief om de regels te overtreden, verzinnen hoe ze andere kinderen en volwassenen dwars kunnen zitten. Doorgaans voelen ze zich niet schuldig dat ze pesten, vooral als ze met een groep zijn. Het slachtoffer zien ze dan als stommeling die erom vraagt gepest te worden. Daarom is het niet eenvoudig om er een eind aan te maken. Als de leerkracht b.v. schelden verbiedt, zoeken de kinderen andere manieren en andere momenten om te pesten.

Aanpakken van het pestprobleem betekent meer dan verbieden alleen. Kinderen moeten leren omgaan met elkaar zonder de ander te kwetsen. Om sociale vaardigheden te leren, hebben kinderen elkaar nodig. Meestal slagen ze erin om op oudere leeftijd (groep 5,6,7,8) hun ruzies zelf op te lossen of te bepalen wie de baas mag zijn. Als ze dat niet lukt moeten ze weten dat de volwassenen hun steunen.

Met woorden:

- vernederen: Hou jij onze handschoenen maar even vast, dat is toch het enige dat jij kan.
- schelden: viezerik, vuurtoren, schele.
- dreigen: je vertelt het aan niemand, want dan pakken we je.
- belachelijk maken, uitlachen.
- kinderen niet bij de eigen naam noemen maar altijd een bijnaam geven.
- gemene briefjes schrijven.

Lichamelijk:

- met wapens; messen, stokken.
- krabben, bijten en haren trekken.
- schoppen en slaan.
- trekken aan kleding, duwen, spugen.

Door achtervolging:

- achterna lopen, opjagen.
- in de val laten lopen, klem zetten.
- opsluiten.
- opwachten na schooltijd.

Negeren:

- doodzwijgen; niet reageren op wat het kind zegt.
- uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Door stelen of vernielen van bezittingen:

- afpakken van kledingstukken en andere spullen.
- beschadigen van spullen; kliederen op boeken, schoppen tegen of gooien met andermans spullen.

Door afpersing:

- dwingen om geld of spullen af te geven.
- dwingen om iets voor de pesters te kopen.
- klusjes opknappen.

<p>Preventie</p>	<p>Preventie van het pesten is natuurlijk veel belangrijker dan het genezen ervan.</p> <p>De preventieve aanpak bestaat uit aandacht voor en activiteiten in de groepen op het gebied van: vooroordelen en discriminatie, samenwerking, geldingsdrang en agressiviteit, het ontstaan van positieve groepsnormen. Kortom een pedagogisch klimaat wat bestaat uit wederzijds respect en vertrouwen.</p> <p>Daarom besteden wij op onze school veel aandacht aan het creëren van een fijn pedagogisch klimaat. De eerste 6 weken na de zomervakantie zijn onze "gouden weken". We besteden veel aandacht aan groepsvormende activiteiten en werken met de schoolbrede afspraken, vastgelegd in ons pedagogisch handboek. Na de kerstvakantie besteden we ook weer extra aandacht aan groepsvorming. Dit noemen we de zilvere weken.</p> <p>Van preventief belang is ook het opstellen van duidelijke regels en afspraken met de kinderen. De groepsregels worden gerelateerd aan de schoolregels. Dit doen wij in onze gouden weken.</p> <p>Aan het begin van het schooljaar worden door de leerkracht en de kinderen samen, volgens een leidraad regels opgesteld, waarbij ook duidelijk stelling wordt genomen tegen pestgedrag. Deze regels worden op een duidelijk zichtbare plek in de groep opgehangen.</p> <p>Ook worden er in oktober vragenlijsten door de leerlingen van groep 5 t/m 8 ingevuld over pestbeleving en veiligheidsbeleving zodat leerkrachten pestgedrag tijdig kunnen opmerken. Zonodig wordt dit later in het jaar nog eens gemeten.</p>
<p>Fides</p>	<p>Wij vinden dat het aanleren van sociale vaardigheden en werken aan sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen iets is wat je niet precies in een methode kunt vangen én ook niet een vaste plek kunt geven in het lesrooster. Dit is iets wat alle dagen en ieder moment van de dag een rol speelt. We spreken met z'n allen dezelfde (Fides-)taal, leerlingen en leerkrachten.</p> <p>Fides' betekent 'vertrouwen'. Vertrouwen als kind, als jongere of als volwassene in jezelf. De Fides-werkwijze geeft via praktische en zichtbare symbolen inzicht in jezelf en je omgeving. Zo leren we kinderen om via sociale vaardigheden jezelf (bij) te sturen.</p> <p>Dit leren wij aan aan de hand van symbolen:</p> <p>Ballon</p> <p>De ballon zetten we in om kinderen te leren wat zelfvertrouwen is en het belang van een goede houding en uitstraling te laten zien en te leren. Hierbij staat de "0-ballon" terughoudend, onzeker gedrag waarbij</p>

kinderen zichzelf amper durven laten zien. Ze praten zacht, durven niet de klas in te kijken. De 10-ballon is een groot opgeblazen ballon waarbij het kind zichzelf vaak "overschreeuwd". Vaak doet een kind zich anders voor dan hij of zij eigenlijk is, bijvoorbeeld om onzekerheid te verbloemen. De 1-ballon is de stevigste ballon; hierbij laat het kind zien dat hij of zij zelfvertrouwen heeft door bijvoorbeeld stevig te staan, met een duidelijke stem te spreken en een mening durven geven.

Sleutelbos

We zouden een probleem kunnen zien als een gesloten deur. Om de deur te openen heb je een passende sleutel nodig. Als je een bos vol sleutels hebt en je weet niet welke de goede is, dan zit er niets anders op dan te proberen, net zo lang tot je de goede hebt. Je begint met de 'grote sleutel', ik geloof in mezelf! Daarna probeer je de andere sleutels.

100%

In de natuur is er niets voor niets. Ik ook niet, want ik ben deel van die natuur... dus ben ik goed zoals ik ben... gewoon... omdat ik er ben!

Oke-ojee gedachte

Ons gedrag wordt erg bepaald door wat we denken. Maar wat denken we en waaróm denken we zo? Denken we wel gezond? Met de 'ojee' en 'oké' gedachte proberen we duidelijk te maken hoe je een positievere omgang kunt verkrijgen met jezelf en de ander.

Rugzak

De rugzak zet je in om kinderen duidelijk te maken dat je eigen gedrag en dat van anderen ergens vandaan komt. Je leert ermee naar jezelf te kijken en naar de ander. Anders gezegd: je leert wat je bij jezelf kunt zoeken, wat jouw aandeel is, en wat je bij de ander kunt laten, waar jij geen direct aandeel in hebt. Je leert je rugzak leeg te maken! Je hebt het daarbij over een goede luisterhouding (1 ballon).

Matroesjka

Van pijnlijke momenten en moeilijke situaties kunnen we veel leren. Maar is het nodig om me alles aan te trekken wat me overkomt? Wij denken van niet. Welke dingen moeten me diep van binnen raken, wil ik er iets mee doen, wil ik er iets van leren? Welke dingen moeten me juist niet diep van binnen raken wil ik er iets mee kunnen?

Domino

De domino beeldt meeloopgedrag uit en geeft daarmee inzicht in groepsprocessen. Met voldoende moed en zelfvertrouwen lukt het steeds beter om je niet mee te laten voeren, maar om "er uit te stappen".

Teamscholingen:

Elke 2 jaar volgen we met het hele team een teamcursus om up-to-date te blijven van de Fides methodiek. (augustus t/m november 2024 is de meest recente teamtraining nog gevolgd)

<p>Meldpunt</p>	<p>Op onze school fungeert de leerkracht als eerste meldpunt voor pesten. Wanneer kinderen of ouders naar hun inschatting te weinig gehoor krijgen bij de leerkracht dan kunnen ze terecht bij onze interne vertrouwenspersonen (contactpersonen);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Juf Joyce Verpaalen-Koolen, leerkracht groep 5/6 - Juf Hetty Cromsigt-van der Zanden, leerkracht groep 5/6 <p>Of bij de intern begeleider of directie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suzan van den Heuvel, intern begeleider - Femke van der Loo, adjunct-directeur - Antwan van Summeren, directeur <p>Er vindt altijd terugkoppeling richting directie.</p> <p>Als ouders vinden dat de school het pestprobleem op onjuiste wijze heeft aangepakt of naar hun mening onvoldoende gehoor krijgen over hun problematiek, dan kunnen de ouders de externe vertrouwenspersoon van Verdi inschakelen. Dat is: Karen Hulsman – Sebastian. Zij is per mail of telefonisch bereikbaar: karen@ks-advies.com T: 06 -30 29 24 87.</p>
<p>5 sporen-aanpak</p>	<p>Wij steken vooral in op preventie van pesten. Mocht er toch pestsituaties ontstaan dan lossen we het probleem op met alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders én leerlingen (gepeste kinderen, pesters én de tussengroep).</p> <p>Bij de aanpak gaan we dan ook uit van de vijf betrokken partijen. Deze 'vijfsporenaanpak' bestaat uit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt: <ul style="list-style-type: none"> ● Naar het kind luisteren en haar/zijn probleem serieus nemen. ● Met het kind overleggen over de mogelijke oplossingen. ● Samen met het kind werken aan oplossingen. ● Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, b.v. een sociale vaardigheidstraining. 2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest: <ul style="list-style-type: none"> ● Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent. ● Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen. ● Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden. ● Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt b.v. een sociale vaardigheidstraining. 3. De tussengroep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem; "de middengroep mobiliseren": <ul style="list-style-type: none"> ● Met de kinderen praten over pesten en over hun eigen rol daarbij. ● Met de kinderen overleggen over een mogelijke oplossing en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossing.

- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

4. De **ouders** steunen (van zowel het gepeste kind als de pester):

- Ouders die zich zorgen maken over het pesten serieus nemen.
- Ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
- Door samenwerking tussen scholen en ouders het pestprobleem aanpakken.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

5. De **leerkrachten** steunen bij het aanpakken van het pesten:

- Wij nemen nadrukkelijke stelling tegen pesten en hanteren ons pestprotocol.
- De leerkrachten zijn goed geïnformeerd over pesten als algemeen verschijnsel en over het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.

Stappenblad

Bij de aanpak van pestgedrag gaan we in eerste instantie in gesprek over het probleem volgens de 5-sporenaanpak zoals hierboven beschreven. Ook zetten wij het stappenblad in. Dit is een werkblad die kinderen in moeten vullen over hun eigen gedrag (gekoppeld aan de symbolen van Fides) om te reflecteren hierop. Als kinderen dit blad moeten invullen gaat dit altijd mee naar huis zodat ouders ook op de hoogte zijn en er thuis over nagepraat kan worden. Natuurlijk worden ouders ook telefonisch op de hoogte gebracht.

Stappenblad

Naam: _____ Datum: _____

1. Wat is er gebeurd?

3. Welk laatste staat of stond er open?

Wat dacht je dan? Is er misschien ook een oké gedachte?

2. Welke ballon heb of had je?

Was dat de hele tijd of veranderde dat ook?

4. Hoe voelde dit?

Dit voelde tot poppetje (1 tot 10)

5. Zit dit in je rugzak?

Zit er nog meer in je rugzak wat meespeelde?

6. Welke sleutels heb je gebruikt?

Kun je ook nog een andere gebruiken?

7. Hoe zit het met je 100% gevoel?

En hoe is dat nu? Wat heeft het te maken met deze situatie?

8. Heeft de domino nog een rol gespeeld?

Weet je ook welke?

10. Hoe nu verder?

Moet je misschien nog iets oplossen?
Wat als het nog een keer gebeurt?
Wat kunnen de juffen/papa/mama/klasgenoten voor jou doen?

9. Wil je verder nog iets kwijt?

Handtekening ouders: